

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Svccinctam Doctrinarum Asceticarum Svmmam Comprehendens - Quam
ad majorem omnium in Ascési proficere cupientium utilitatem ac
subsídium

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1685

§. 17. De Castitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48214](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48214)

quez, si ipse quoque accipiat eam stipem, & illi minus fiat; & amico porrigat, omnino eum re, secus si non accipiat, sed tantum roget, in ipsius gratiam, talem ei pecuniam vel stipem rat. Rectè tamen monet idem Rodriquez, nec contemnenda incommoda ferè ejusmodi penam comitari, & plerumque subesse aliquid ali, ne si alieno nomine distribuamus, potius offeramus.

§. XVII.

De Castitate.

I. Est virtus, quã ab impuris carnis voluptatibus abstinemus; de qua Alceta noverit continentiã perpetuã duo genera Personarum spectari.

II. Primum est eorum, qui nunquam fuerunt ullam voluptatem carnalem, & etiam perquam vitam nunquam experiri statuerunt; huiusmodi status propriè Virginitas appellatur. Secundum est eorum, qui post amissam (sive cum, sive sine) virginitatem, statuerunt castitatem deinceps perpetuò servare; & hic status propriè Cœlibatus dicitur.

III. Bene apprehendat commoda, & gratias, quas status Continentiã præ statu Matrimonii habet, & offert, quæ quidem ad quatuor ferè referri possunt, à S. Apostolo Paulo 1. Cor. 7. indicatarum prima est quies, & tranquillitas in puro amore, & rebus omnibus, & ejus obsequium constantibus; nam ut Apostolus ait, qui sine uxore

sollicitus est, quæ Domini sunt, quomodo placeat DEO. Secunda est, quòd ad altiores sanctitatis gradus hominem extollat; nam eodem Apostolo teste, Mulier innupta, & virgo cogitat, quæ Domini sunt, ut sit sancta corpore & spiritu; qui quidè m fructus, quanti faciendus sit, pulchrè S. Hieronymus his verbis indicat: *Non existimes parvam esse virginis amplitudinem, & excellentiam, quòd dicatur de illa, quòd cogitet, quæ DEI sunt, ut sit sancta corpore & spiritu, nam etsi nullam etiam mercedem haberet, sufficeret ei hac sola prelatio, cogitare, quæ Domini sunt. Hujus fructus est sanctitas carnis & spiritus. Nam virginitas illa est hostia valde grata Christo, cum neque cogitatio spiritum, neque luxuria carnem inficit, aut maculat.* Tertia est, quòd conferat facultatem sine impedimento Dominum obsecrandi; cum enim elevet animam ad sponsæ DEI dignitatem, hoc ipso aperit ei portam, quancumque voluerit cum Sponso suo suavius conversandi, & tantò facilius gratiam impetrandi, quantò magis ea necessaria est ad castitatem promissam servandam. Quarta est, quòd singularem claritatem & dignitatem afferat animæ, juxta illud Sapientis: *O quàm pulchra est casta generatio cum claritate; immortalis est enim memoria illius, quoniam & apud DEUM nota est, & apud homines.* Id quod supra clariùs indicavit dicens: *Felix Spado, qui non cogitavit adversus DEUM nequissima; dabitur enim illi fidei donum electum, & fors in templo DEI acceptissima.*

IV. Pariter bene apprehendere studeat incommoda, quæ secum videtur status continentia afferre, & propter quæ aliqui ipsam tantopere horrent; ea au-

tem sunt tria potissimum. Primum est Solitudo, quod societate viri aut uxoris careat, qui auxilio subsidio sint in adversis. Secundum est Sterilitas seu prolium carentia. Tertium est Familiae, & Cognationis, quod in terra habere poterant, interitus, & destitutio, qua quae impedimenta in primis universim obijceret Christus illud Elcanæ dictum ad Annam uxorem suam, cur fles? & quamobrem affligitur cor tuum? nunquid non ego melior tibi sum, quam decem filii? Deinde verò in mentem revocanda est illa Dei promissio per Isaiam facta Eunucho: *Ne dicat Eunuclus: Ego sum lignum aridum, quia hæc dicit Dominus Eunucho, qui custodierint Sabbata mea, & elegerint, quæ ego vobis præceperim, & tenuerint foedus meum, dabo eis in domo mea, & in muris meis locum, & nomen melius à Filijs, & nomen meum: nomen sempiternum dabo eis, quod non peribit.* Multò minùs verò timendus est ipsius mundi interitus, ob continentiam: nam cum ea sit liliam inter spinas, liliam super capitella columnarum templi, quibus 3. Reg. 22. dicitur: *pauci sunt, qui spiritum horrent; aut, qui animum habent ad conscendendum, ut ejus pulchritudine fruantur, uti fusiùs videre est apud Platum.*

V. Ante omnia diligenter perpendat, quod dicitur, sicut teste S. Gregorio, sunt duo genera luxuriae, altera carnis, quæ castitatem corrumpit: altera cordis, quæ ipsamet castitate gloriatur, ita duplicè quoque suo modo castitatem, carnis scilicet, & cordis, assignari posse debere. Hinc sapienter advertit S. Augustinus per similitudinem pugnam eorum, qui desiderant continentiam esse debere contra Dæmonis suggestiones, & multum

gantis ad multum sibi ipsis tribuendum, & fidendum. Unde per medicinalem providentiam DEI S. David paululum desertus est à Rectore, ut per exitialem superbiam desereret ipse Rectorem, agnoscens ex lapsu suo, se non posse solùm servare sanctitatem, quam habebat. Ex quo rectè infert Cassianus apertum indicium esse proximè obtinendi donum castitatis, non sperare illud ex sola sua industriâ; & singularem esse de luxuria victoriam, non fidere proprijs viribus ad eam vincendam, sed eam à divina misericordia sperare, & recurrere continuis suis orationibus ad Dominum, qui potest illam dare. Et quamvis hæc fides videatur facilis, est tamen, ut bene observat S. Gregorius, satis difficile homini, non credere esse à se, quod videt, & experitur in se. Porro consistit hæc humilitas in tribus potissimum capitibus. Primò, ut summo secreto quis sibi soli ita servet castitatem, ut nullo verbo, quod vanitatem aliquam, aut jactantiam sapiat, aut inane desiderium ostendat, quòd propterea in honore esse velit, illam prodat. Secundò, ne quis inaniter gloriatur de excellentia, & perfectione sui statûs, aliòsque, qui minùs perfectum habent statum, contemnat. Tertio, ut semper vivat in timore, suæ infirmitatis memor, quòd Eva, cùm esset virgo, fuerit decepta à serpente.

VI. Bene etiam intelligat, quem fructum afferat votum, si castitati jungatur, quòd scilicet castitas voto firmata, sit similis velleri Gedeonis, à carne ovis separato; cùm castitas sine voto, sit similis velleri, quòd adhuc carni adhæret, adeòque rore benedictionis cælestis non perinde, ut illa, implebitur.

VII.

VII. Advertat, etſi, ut ante n. 4. dictum
 magna ſemper de viribus proprijs diffidentia ſit
 capienda, ſedulò tamen cavendum eſſe, ne per
 fiducia in divinæ gratiæ auxilio minuatur, ideoque
 ſignis illa DEI promiſſio apud Iſaiam facta ſemper
 oculos habenda erit: Hæc dicit Dominus creator
 Jacob, & formans te Iſraël: Noli timere, quod
 dedi te, & vocavi te nomine tuo (id eſt ſpeciali
 legi) meus es tu (multis quidem, ſed præcipue
 ſponſationis titulo) cùm tranſieris per aquas, non
 eris, & flumina non operient te. Cùm ambulaveris
 in igne, non combureris, & flamma non accendetur
 in te, quia ego Dominus DEUS tuus, ſanctus
 Salvator tuus.

VIII. Bene etiam notandum ex Caſſiano,
 ginitatem duos habere gradus; alterum imperfectum
 & proprium Tyronum, & pugnantium, quem
 ſtoteles propriè Continentiam vocavit, eò quod
 propriè ſe continèant, & paſſionum impetum reſi-
 ſtunt, qui gradus adumbratus eſt in tribus pueris
 fornacem Babyloniam conjeſtis, qui ſaltem quædam
 vincula patiebantur effectu n. combustionis. Alter
 perfectum, proprium hominum jam conſummatorum,
 & quaſi triumphum agentium, qui pugna
 lutâ magnâ pace fruuntur, & hæc puritas angelorum
 vocatur, quæ figurata eſt, per rubum à Moſe
 quæ ardebat, nec conſummebatur. Exod. 3. 7.
 Neque propterea, quòd difficultate careat, imper-
 etior eſt priorè, quia ut bene S. Thomas docet,
 ſemper eſt meliùs, quòd difficiliùs eſt, nec ſemp-
 miniùs bonum, quòd ſuaviùs eſt, ac faciliùs; ſed
 ſpicienda eſt origo & cauſa facilitatis, quæ ſi ſit
 rurali

turalis, minuit meritum; si autem spiritualis, & laude digna promovet meritum; neque enim par est, ferventem suo fervore sibi impedimentum perfectioris meriti, & præmij causare.

§. XVIII.

De Humilitate.

I. Est juxta S. Thomam, laudabilis sui ad ima dejectio, de qua sequentia sunt scienda Ascetæ, nempe 1. ut Naturam illius bene cognoscat. 2. Proprietates. 3. Effectus & utilitates, quas parit. 4. Ut sciat dubijs quibusdam occurrere, quæ circa fundamenta & praxin humilitatis occurrere, & nonnunquam ab in-exercitatis hæc in arte Discipulis moveri solent. Quæ proinde omnia nunc breviter in hoc paragrafo explicanda sunt.

II. Primum ergo quod attinet, semper ob oculos habeat S. Thomæ definitionem, quâ dixit, humilitatem esse *laudabilem sui ad ima dejectionem*; hæc enim definitio, ut mox infra dicitur, præ reliquis accommodata est ad naturam humilitatis explicandam. Ex qua colligitur, si propriè officium illius explicare velimus, duplex id esse, scilicet, ut quis non se extollat, aut extolli cupiat ultra meritum; & ut se deprimat, & deprimi cupiat infra meritum. Ad hæc enim duo officia omnes gradus, quos alij operosè excogitarunt, revocari possunt. Et ad priorem quidem pertinet, ut nihil sibi aut meritis suis adscribat, atque adeò neque laudari, neque honorari, aut præferri alijs (saltem majoribus, vel æqualibus) affectet, sed potiùs se indignum DEI donis & ad omnia inutili-

lem